

9.5.2025

KaivNro 6978, 2697 ja 7346

Tukes 5900/10.03.06/2024, 5902/10.03.06/2024
ja 5901/10.03.06/2024

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (621/2011) 40 §:n nojalla

kaivospiirejä koskevat kuulutusasiakirjat

Yhtiö:	Tulikivi Oyj
Kaivospiirit ja KaivNro:t	Koskela 6978, Tulikivi 2697 ja Vaaralampi 7346
Alueiden sijainti:	Juuka

Kuvaus kuulutusasiakirjoista

Kaivosluvassa annettavien sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

Mielipiteet ja muistutukset

Mielipiteet ja muistutukset kuulutusasiakirjoista voi lähettää 16.6.2025 mennessä KaivNro 6978 ja/tai 2697 ja/tai 7346 mainiten Tukesiin, osoitteeseen PL 66, 00521 Helsinki tai sähköisesti osoitteeseen kaivosasiat@tukes.fi

Kuulutuksen nähtävilläolo

Kuulutusasiakirjat ovat nähtävänä Tukesin verkkosivuilla
<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>

Lisätietoja: kaivosasiat@tukes.fi tai Maria Kivi, puh. 029 5052 132

Kuulutettu 9.5.2025

Pidetään nähtävänä 16.6.2025 saakka.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta.

9.5.2025

KaivNro 2697

Tukes 5902/10.03.06/2024

KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Kaivoslaki (621/2011) 52 §

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima yhteenveto kuultavasta kohteesta

Kaivospiirin haltija

Tulikivi Oyj
y-tunnus: 0350080-1
Juuka
Suomi

Yhteystiedot:

Tulikivi Oyj
Kuhnustantie 22
83900 Juuka
puh. +358 40 306 3100

Lisätietoja antaa:

Anssi Gröhn, puh. +358 40 567 4946

Kaivospiiri

Tulikivi (KaivNro 2697)

Sijainti

Juuka (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

Kuulemisen peruste ja asian vireille tulo

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 52.3 §, 62 §, 108 § ja 109 §.

Tukes viittaa Tulikivi-kaivospiirille 24.6.2014 annettuun lupamääräykseen 5 (Päätös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista määräyksistä):

Lupamääräykset tarkistetaan 1.5.2024. Mikäli Tulikiven kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Lupamääräysten tarkistamisasia on laitettu vireille 23.5.2024, kun Tukes on pyytänyt kaivosyhtiöltä tarpeelliset selvitykset ottaen huomioon kaivoslakiin 1.6.2023 tehdyt muutokset (505/2023). Kaivosyhtiö on 29.11.2024 toimittanut Tukesille vaaditut selvitykset, jotka on 13.2.2025 korvattu uusilla selvityksillä ja joita on täydennetty 22.4.2025.

Kaivosluvassa annettaviin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiin määräyksiin liittyvä kaivoslainsäädäntö

Kuulutusasiakirjan liitteessä 2 on esitetty lupamääräysten tarkistamisen perusteena olevat kaivoslain kohdat (52.3 §, 108 § ja 109 §) sekä lainkohtien yksityiskohtaiset perustelut hallituksen esityksistä HE 273/2009 ja HE 126/2022, joista jälkimmäinen sisältää perustelut kaivoslain muuttamista (505/2023, tullut voimaan 1.6.2023) koskien.

Tukesin 24.6.2014 antamat lupamääräykset ja perustelut koskien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä Tulikivi-kaivospiirille

Lupamääräys 1

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 2

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 3

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä

henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut: Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltijan on asetettava 15 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut:

Kaivospiirillä sijaitsevat rakennukset ovat Tulikivi Oyj:n omistuksessa. Kaivosalue on merkitty varoituskyltein. Kaivosvakuus kattaa avolouhoksen louhoslaitojen kunnostuksesta ja aitaamisesta (tarpeellisilta osin) sekä pienimuotoisesta siistimisestä aiheutuvia kuluja seuraavaan lupamääräysten tarkistuskohtaan saakka. Kaivosvakuus ei kata koko louhoksen aitaamisesta aiheutuvia kuluja.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 5

Lupamääräykset tarkistetaan 1.5.2024. Mikäli Tulikiven kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta on esitetty kuulutusasiakirjan liitteessä 3.

Selvitykseen sisältyy kuva toimintojen sijoittumisesta alueella. Tulikivi-kaivospiirin louhokset ovat keskeytyneessä tilassa. Louhinta on keskitetty Tulikivi Oyj:n Koskelan ja Vaaralammen kaivospiireihin.

Kaivosyhtiö on antanut selvityksensä seuraaviin kaivoslain 52 §:n mukaisiin kohtiin:

- Kaivostoiminnasta aiheutuvien vaikutusten välttäminen tai rajoittaminen sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistaminen
- Selvitys toimenpiteistä, joilla varmistetaan, ettei kaivostoiminnassa harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalin tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta
- Selvitys esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tutkimustuloksista
- Lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta
- Muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta (kaivoslain 52.3 § kohdat 8a – 8e):
 - a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana;
 - b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset;
 - c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista;
 - d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä;
 - e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta.

Esitys kaivosvakuuden suuruudesta ja vakuuden lajista

Kaivosyhtiö on esittänyt uudeksi vakuudeksi 29 178,75 euroa (alv 25,5 %). Vakuuden lajiksi on esitetty omavelkaista pankkitakausta.

Kaivosyhtiö on teettänyt vakuudesta erillisen selvityksen ulkopuolisella asiantuntijalla. Vakuusarvio on esitetty kuulutusasiakirjan liitteessä 4.

Tukesin huomautus:

Edellä esitettyyn vakuussummaan lisätään yhden vuoden louhintakorvausta vastaava summa, joka on vakuusarvion mukaisesti 775,26 euroa (alv 0 %), jolloin vakuudeksi tulisi yhteensä 29 954,11 euroa.

Esitetty vakuusarvio kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten sisältää seuraavat toimenpiteet (alv 0 %):

- Kaivospiirin lisääntäminen riista-aidalla (500 m), 13 250 €
- Purettavat muuntamot (1 kpl), 500 €
- Toimenpiteet 30 vuoden ajalle (aidan, porttien ja varoituskylttien kunnossapito säännöllisin väliajoin), 7 500 €
- Louhintakorvaus yhden vuoden ajalle (15,5072 ha * 50 €/ha), 775,36 €
- Kairanäytteiden ja kaivosaineiston lähetys, 1 000 €
- Poikkeavien tilanteiden varalle (turvallisuus ja energiansaanti) yhden vuoden ajalle, 1 000 €

Vakuusarviossa on myös esitetty mm. seuraavaa:

- Alueella ei ole poistettavia rakennuksia.
- Alueella on jo valmista kiviaitaa 700 metriä ja riista-aitaa 300 metriä.
- Aitaan tarvitaan yksi liikennekäyttöön sopiva portti, joka on jo paikoillaan. Kaivostoiminta-alueella tarpeettomat tiet suljetaan lohkeilla.
- Alueella ei sijaitse räjähdettävarastoja.
- Alueella ei ole purettavia pumppaamoja.
- Alueella ei ole purettavia vesilinjoja.
- Alueella ei ole purettavia sähkölinjoja.
- Erillisille luiskaamisille tai louhoksen muotoilulle ei ole tarvetta.
- Tiestöjen purkamiselle ei arvioida olevan tarvetta. Kaivoksen tiestöt säilyvät tarkastuskierrosten tarvetta varten pääsääntöisesti kokonaan.

Tukesin lisätietoja maanomistajille

Tukes pyytää huomioimaan seuraavaa:

Kaivospiiritoimituksessa tai kaivostoimituksessa määrätyt kiinteistökohtaiset korvaukset sekä korvaukset mahdollisista kaivostoiminnan aiheuttamista vahingoista ja haitoista eivät kuulu tähän kuulemismenettelyyn eivätkä sen jälkeiseen päätöksentekoon.

Näihin asioihin liittyviä muistutuksia/mielipiteitä ei siis huomioida tässä kuulemismenettelyssä eikä sen jälkeisessä päätöksenteossa.

Edellä mainituissa asioissa toimivaltainen viranomainen on Maanmittauslaitos.

Lausuntopyynnöt, asianosaisten kuuleminen ja asiasta tiedottaminen

Tukes pyytää ennen päätöksentekoa asiasta lausunnot Juuan kunnalta, Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta, Pohjois-Karjalan maakuntaliitolta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupaa koskevassa asiassa.

Asia annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Juuan kunnan yleisessä tietoverkossa.

Tukes tiedottaa kuulutuksen julkaisemisesta Vaarojen Sanomat -lehdessä. Kuulutuksesta annetaan erikseen tieto asianosaisille.

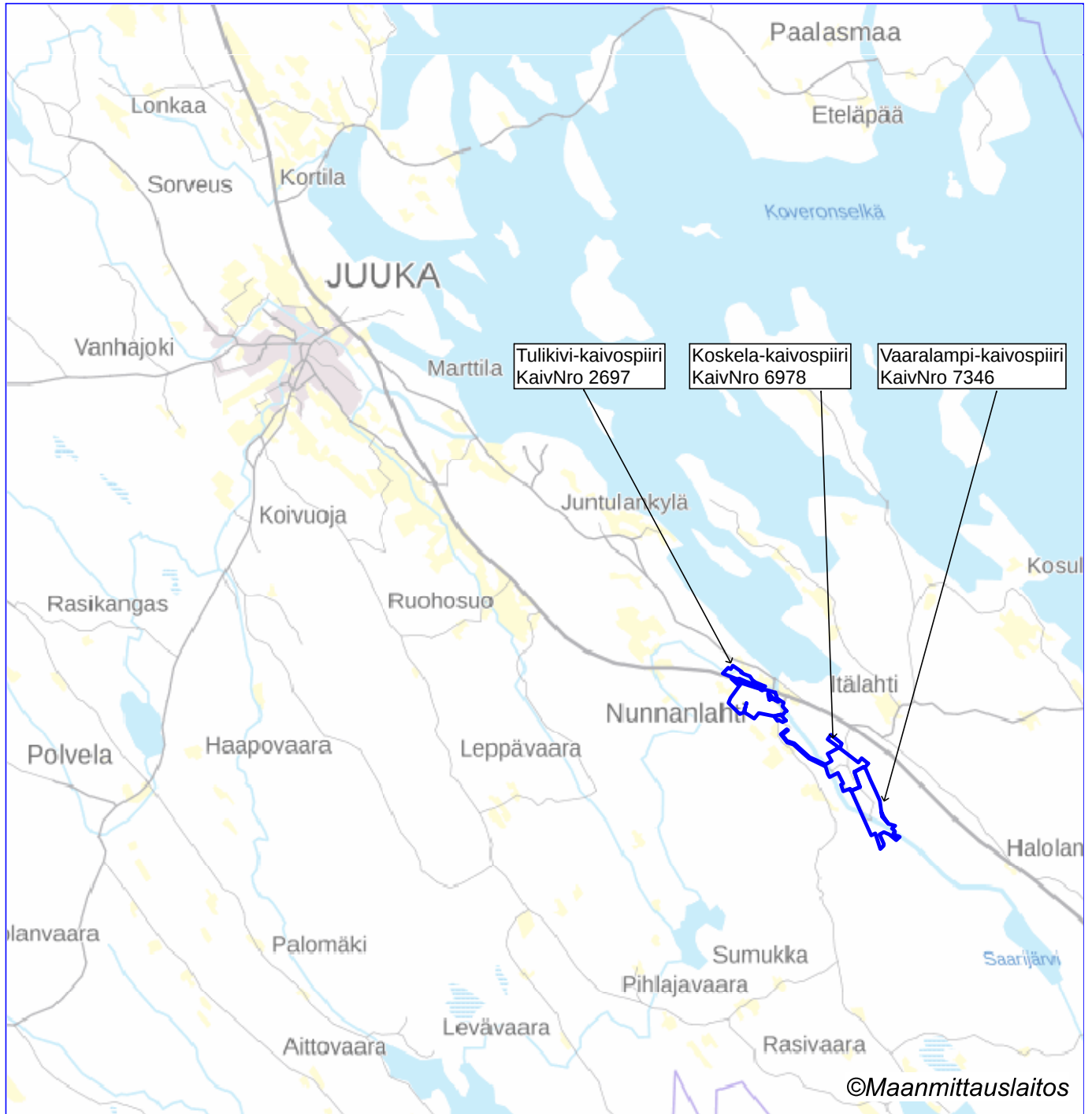
Kaivoslaki 37 §, 39 § ja 40 § sekä valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 25 §

Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen

Kaivosyhtiölle ja muille asianosaisille on varattava tilaisuus selityksen antamiseen sellaisista lausunnoista ja muistutuksissa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksen johdosta asianosaisille on varattava tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jos selitys saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun. Kaivoslaki 42 §

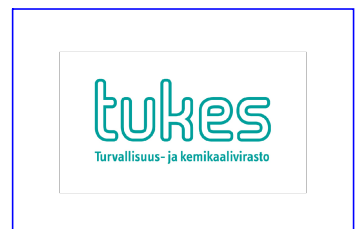
Liitteet

1. Kaivospiirin kartta
2. Kaivosluvassa annettaviin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiin määräyksiin liittyvä kaivoslainsäädäntö
3. Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta
4. Arvio kaivoslain vakuudella asetettavista toimenpiteistä

Mittakaava 1:120 000

Tulikivi Oyj
Tulikivi, Koskela, Vaaralampi
KaivNro 2697, 6978, 7346

Kaivosluvassa annettavien määräysten sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseen liittyvä kaivoslainsäädäntö

Kaivoslaki 52 § - Kaivosluvassa annettavat määräykset

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvastuusta;
- 4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella ja muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi saamelaisten kotiseutualueella;
- 5) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitetulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan eikä koltta-alueella kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;
- 8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;
 - 8 a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana;
 - 8 b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset;
 - 8 c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista;
 - 8 d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä;
 - 8 e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta;
- 9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista tarpeellisista määräyksistä. Yleistä etua on tarkemmin selostettu 49 §:n perusteluissa. Yksityinen etu voi olla esimerkiksi taloudellinen taikka alueiden käyttöön, asuinympäristön viihtyisyyteen tai yksilön terveyteen liittyvä intressi. Kaivoshankkeiden vaikutukset yleisten ja yksityisten etujen kannalta voivat vaihdella huomattavasti. Lupaharkinnassa olisi mahdollista tilanteen kokonaisarvioinnin perusteella ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset olosuhteet ja intressit sekä lupamääräyksiin varmistaa yksittäistapauksessa olosuhteisiin nähden saavutettavan oikeudenmukaisen ratkaisun. Lupamääräykset voisivat sisältää velvoitteita tai rajoituksia.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 1 kohdan perusteella tarkennettava kaivosluvan haltijan velvollisuutta huolehtia kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisista seikoista. Lupamääräys liittyy kiinteästi kaivosluvan haltijalle 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyyn velvollisuuteen. Lupamääräyksissä olisi annettava kaivostoimintaa koskevat velvoitteet ja rajoitukset, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle taikka kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Luvanhaltijaa voitaisiin myös velvoittaa huolehtimaan muun muassa alueella liikkuvan väestön turvallisuudesta.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 6 kohdan nojalla tarkennettava 108 §:ssä säädettyä vakuusvelvoitetta sekä 15 luvussa säädettyjä lopettamiseen liittyviä ja lopettamisen jälkeisiä velvollisuuksia. Toistaiseksi voimassa olevassa luvassa ja olisi 62 §:n 2 momentin nojalla määrättävä lupaehtojen tarkistamisen ajankohta.

Lupamääräyksissä olisi 7 kohdan nojalla asetettava määräaika, jolloin luvanhaltijan on viimeistään toimitettava kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamiseen liittyvät selvitykset. Lupamääräyksissä voitaisiin 8 kohdan nojalla antaa 1 – 7 kohtaa täydentäviä ehtoja ja rajoituksia kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista, joilla varmistettaisiin, ettei toiminnasta aiheutuisi kaivoslaissa kiellettyä seurausta. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi 17 §:n 2 momentin nojalla tapahtuvaa malminetsintää.

Yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi merkittävät näkökohdat tulisivat suoraan turvatuksi lainsäädännön nojalla. Lisäksi kaivosviranomainen voisi 3 momentin 9 kohdan nojalla antaa täydentäviä lupamääräyksiä muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Täydentäviä kaivosturvallisuuteen liittyviä lupamääräyksiä voidaan antaa 125 §:n nojalla kaivosturvallisuusluvassa.

Kaivostoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoidosta sekä kaivannaisjätteistä, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa.

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan lisäyksiä 3 momentin 4 ja 5 kohtiin, joilla tarkennetaan saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksien turvaamiseksi annettavia lupamääräyksiä. Tarpeellisia lupamääräyksiä olisi annettava 4 kohdan lisäyksen mukaan saamelaisten kotiseutualueella muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Saamelaisten perinteisiä elinkeinoja ovat poronhoidon lisäksi metsästys, kalastus ja keräily. Tarpeellisia lupamääräyksiä olisi annettava 5 kohdan lisäyksen mukaan sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan. Muutoksen tarkoituksena on kuvata tarkemmin saamelaisten alkuperäiskansaoikeuden sisältöä.

Kaivoslainsäädännön toimivuutta tarkastelleessa selvityksessä havaittiin, että kaivostoiminnan ja muiden elinkeinojen välistä vaikutusperusteista punnintaa ei tapahdu kaivoslupamenettelyssä ehdottoman esteen ulkopuolella ja esimerkiksi muulle elinkeinoille aiheutuva haitta saa kaivoslain mukaisessa päätöksenteossa käytännössä verrattain vähän sijaa, siitäkin huolimatta, että kaivoslain mukainen sääntely esimerkiksi lupamääräysten osalta antaa jo nykyisellään kaiken laatuisten haittavaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisuuden asettaa toiminnanharjoittajaa velvoittavia lupamääräyksiä. Edellä mainitun lisäksi selvityksessä havaittiin, että kaivoslupaa koskevassa lupaharkinnassa olisi mahdollista tarkastella muun muassa erilaisia maisemallisia sekä suojavyöhykkeitä koskevia kysymyksiä nykyistä yksityiskohtaisemmalla tasolla, jolloin kaivosluvassa annettavilla määräyksillä olisi mahdollista vähentää kaivostoiminnasta aiheutuvia maisemallisia haittoja tai poistaa tai lieventää erilaisia immissio- ja naapuruushaittoja.

Edellä selostetun perusteella esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 52 §:n 3 momenttiin uudet 8 a – 8 d kohdat, joiden mukaan kaivosluvassa olisi annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana, toimintojen sijoittelusta luonnon monimuotoisuus ja muut ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista ja paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävä heikentymistä. Paikkakunnan muina elinkeinoina voisivat tulla otetuksi huomioon esimerkiksi poronhoito, tuulivoima, maatalous ja matkailu. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi puustovyöhykkeen edellyttämisestä kaivostoiminnasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (maisemalliset haitat, erilaiset immissio- ja naapuruushaitat, muille elinkeinoille aiheutuvat haitat). Tällaisen suojavyöhykkeen voisi järjestää joko kaivosalueen ulommaksi osaksi, jolla vain maanalainen kaivostoiminta olisi sallittua, tai apualueeksi.

8 c kohdan osalta on otettava huomioon, että varsinaisen louhoksen sijainnin määrää mineralisaation sijainti. Kaivoksen vaatimien muiden toimintojen (kuten tiestö, sähkölinjat, putkistot, läjitysalueet, rakennukset ja rakennelmat) sijoittelussa voidaan joustavammin hakea ratkaisuja, jotka ottavat huomioon ympäristölliset ja maisemalliset näkökulmat. Esimerkiksi mahdollisuuksien mukaan säilytettäisiin pienet kosteikot, lahopuut tai muut vastaavat luonnon monimuotoisuuden ilmentymät. Kaivosalueelta kuuluvien äänten kantavuuden hallinnassa voitaisiin hyödyntää rakennusten sijoittelua tarkoituksenmukaisella tavalla. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi myös alueen tiestön ja rakennusten sijoittelua sekä talvikunnossapidon suunnittelua siten, että

yhdessä kasvillisuusratkaisujen kanssa kaivostoiminnasta aiheutuisi mahdollisimman vähän haittoja.

8 a – 8 d kohtien perusteella annettavilla lupamääräyksillä ei kuitenkaan voida osaksikaan ratkaista ympäristönsuojelulain alaan kuuluvia pilaamisen torjuntaan liittyviä kysymyksiä ympäristölupa-asiaa rajaavalla tavalla. Ympäristöluvassa annetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi lupamääräyksiä muun muassa päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, jätteistä ja niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä sekä toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista (ympäristönsuojelulain 52 §). Päästöllä tarkoitetaan ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään (ympäristönsuojelulaki 5 § 1 momentti 1 kohta). Kaivoslain nojalla annettavilla 8 a – 8 d kohtien perusteella annettavilla edellä esitetyillä lupamääräyksillä on tarkoituksena erityisesti maisemallisten, muille elinkeinoille tai lähiasutukselle aiheutuvien haittojen vähentäminen. Päästöjä koskevat lupamääräykset kuuluvat ympäristöluvan alaan.

3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi myös 8 e kohta, jonka mukaan lupamääräyksiä annettaisiin myös kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta, jos se olisi tarpeen. Erityisen tärkeää tämä olisi lupamääräyksiä tarkistettaessa, koska mahdollisuudet kaivoksen vaiheittaiseen sulkemiseen muuttuvat toiminnan kehittyessä. Vaiheittaisella sulkemisella voidaan ehkäistä ja vähentää kaivostoiminnasta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia mukaan lukien vaikutuksia maisemaan, elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Kaivoslain 52 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset muun muassa kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista. Käytännössä on osoittautunut, että kaivosluvista annettavia määräyksiä tulisi selkeyttää, jotta viranomaisten, toiminnanharjoittajien ja muiden asianosaisten olisi mahdollista arvioida jälkitoimenpiteitä ja vakuuksia koskevien lupamääräysten riittävyyttä suhteessa luvan mukaiseen toimintaan. Pykälän itsessään voidaan katsoa jo sellaisenaan mahdollistavan riittävän selkeiden ja kattavien lupamääräysten antamisen, jolloin tarkoituksenmukaista on säätää lupamääräyksistä tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälään asetuksenantovaltuutus lupapäätöksen sisällön täsmentämistä varten.

Kaivoslaki 108 § - Vakuus kaivostoiminnan lopettamista ja eräitä poikkeavia tilanteita varten

Kaivosluvan haltijan on asetettava vakuus:

- 1) kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten, joiksi luetaan
- a) kaivosluvassa erikseen määrätyt lopetus- ja jälkitoimenpiteet;
- b) 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet;

c) kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet;

d) 150 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet vähintään 30 vuoden ajalta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi;

2) poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteitä varten yhden vuoden ajalle;

3) 100 §:n 2 momentin mukaista yhden vuoden louhintakorvauksen vuotuista suuruutta vastaavalle summalle, ellei kaivosluvan haltija osin tai kokonaan omista kaivosalueeseen kuuluvia kiinteistöjä.

Asetettavan vakuuden on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Lisäksi on otettava huomioon, että vakuudella asetettavat toimet arvioi tai tekee muu kuin toiminnanharjoittaja tai viranomainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

Kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus.

Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka-aitaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Pykälässä ehdotettu vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.

Vakuuden asettamista koskeva asia ratkaistaisiin asianomaisessa kaivosluvassa. Vakuuden lajia ja suuruutta olisi arvioitava tarkistettaessa kaivosluvan määräyksiä 62 §:n mukaisesti.

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan vakuussäätelyä kehitetään siten, että ympäristölliset vastuut hoidetaan kaikissa tilanteissa. Kaivostoiminnan vakuusjärjestelmä muodostuu kaivoslain 108 §:n mukaisesta vakuudesta ja ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaisesta jätteen käsittelytoiminnan vakuudesta. Työ- ja elinkeinoministeriön teettämän selvityksen mukaan useissa tapauksissa kaivoslain nojalla vaaditut vakuudet on määritetty kattamaan vain ne minimitoimenpiteet, jotka ovat tarpeen kaivosalueen aitaamiseksi ja ulkopuolisten pääsyn estämiseksi. Etenkin viranomaispalautteessa on tullut esille näkemys vakuuksien yleisestä riittämättömyydestä. Jos kaivoslain 108 §:n mukainen lopetus- ja jälkitoimenpiteiden vakuus luvassa mitoitetaan liian suppeaa käyttötarkoitusta silmällä pitäen, esimerkiksi

vain aitaamiseen ja muihin vastaaviin välittömiin turvallisuustoimiin, kaivoslain alkuperäisenkään tavoite- ja vaatimustaso ei toteudu. Voimassaolevan kaivoslain 108 §:ssä on sen perustelujen mukaan lähdetty siitä, että ympäristönsuojelulain mukainen vakuus kattaa lähinnä rikastushiekka-altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset, kun taas kaivosluvan vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet (erikseen säänneltyä ydinjätehuoltoa lukuun ottamatta). Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen on kaivoslain 108 §:n perustelujen mukaan erityisesti arvioitava lain 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kaivoslain tavoitteena ja tarkoituksena ollut välitöntä turvallisuutta laajempi vakuuden käyttöala ei tällä hetkellä näytä käytännössä aina toteutuvan.

Vakuuksia koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi luettelemalla 1 momentin 1 kohdassa lopetus- ja jälkitoimenpiteet, mitä vakuuden tulee kattaa, ja viittaamalla niitä koskeviin säännöksiin. Kaivostoiminnan vakuuden kattavia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä ovat kaivosluvassa erikseen määrätyt lopetus- ja jälkitoimenpiteet, alueen kunnostamista koskevassa 143 §:ssä ja louhittujen kaivosmineraalien, rakennusten ja rakennelmien poistamista koskevassa 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet, kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätyt lopetus- ja jälkitoimenpiteet sekä seurantaan ja korjaaviin toimenpiteisiin velvoittavassa 150 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitetut toimenpiteet. Jälkimmäisenä mainittuun 150 §:n 1 ja 2 momentin mukaiselle seurannalle ja korjaaville toimenpiteille säädetään vakuuden kohdalla määräajaksi vähintään 30 vuotta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi. Määräaika voi siis tapauskohtaisesti olla lyhyempi tai pidempi kuin 30 vuotta. 30 vuoden määräaika on arvioitu riittäväksi lähtökohdaksi, jona aikana kaivosalueen lopetus- ja jälkitoimenpiteiden toimivuus voidaan varmistaa. Määräaika on yhteneväinen ympäristönsuojelulain 60 §:n jätteen käsittelytoimintaa koskevan vakuuden kanssa. Määräajan harkinnassa tulisi ottaa huomioon kaivosalueiden erilaisuus ja eri tarpeet jälkitoimille, kuten aitaaminen ja sortumavaaralliset paikat.

Sääntelyn tarkentamisen tavoitteena on saattaa kaivosvakuudet lain säätämisvaiheessa tarkoitettuun tilaan. Tällä esityksellä ehdotetaan muutoksia myös lupamääräyksiä koskevaan 52 §:ään, alueen kunnostamista koskevaan 143 §:ään, louhittujen kaivosmineraalien, kaivoksen laitteistojen, laitteiden, rakennusten ja rakennelmien poistamista koskevaan 144 §:ään sekä seuranta- ja korjaavia toimenpiteitä koskevaan 150 §:ään, millä muutoksilla osaltaan on vaikutusta vakuuksien kattavuuteen.

Ehdotuksen 1 momentin 2 kohdassa esitetään kaivostoiminnan vakuuden laajentamista kattamaan myös sellaiset toimenpiteet, joilla olisi mahdollista eräissä poikkeavissa tilanteissa turvata kaivoksen yleinen turvallisuus. Poikkeavilla tilanteilla tarkoitettaisiin lähinnä toiminnanharjoittajan maksukyvyttömyyteen tai konkurssiin liittyviä tilanteita, jotka eivät välttämättä johda kaivostoiminnan lopettamiseen vaan lähinnä toiminnanharjoittajan vaihtumiseen. Näissä tilanteissa olisi perusteltua, että kaivostoimintaan liittyvä vakuus kattaisi myös kaivoksen yleisen turvallisuuden edellyttämistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset. Vakuuden katettavaksi tarkoitettuja kustannuksia muodostuisi lähinnä kaivoalueen vartiointista ja energiansaantiin liittyvistä toimenpiteistä, joita voisivat olla esimerkiksi alueen valaistus valvonnan takia, sähkölukkojen ja porttien toiminta, paloturvallisuuden takaaminen sekä vesien hallinnan järjestäminen turvallisuuden takaamiseksi. Kyseeseen eivät tulisi kustannukset, jotka johtuisivat kaivoksen louhinta- ja tuotantotoimenpiteistä. Asetettavan vakuuden tulisi kattaa näiden

turvallisuustoimenpiteiden edellyttämät kustannukset yhden vuoden ajalle. Yhden vuoden voidaan arvioida olevan riittävä aika poikkeavan tilanteen hallintaan saamiseksi, ja sen vuoksi sopiva ajanjakso, jonka aikana aiheutuvien turvallisuustoimenpiteiden kustannuksiin tulisi vakuudella varautua. Poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteitä varten asetettava vakuus olisi uuden tyyppinen lisäys nykyisen kaivosvakuuden kattavuuteen, millä varauduttaisiin riskiin, että toiminnassa tulisi tilapäisiä ylitsepääsemättömiä ongelmia.

Säännöksen tarkoittamissa poikkeuksellisissa tilanteissa saattaa tulla sovellettavaksi myös sähkömarkkinalain (588/2013) 103 §:n 4 momentin mukaan sähkönjakelua tai sähköntoimitusta ei saa maksujen laiminlyönnin vuoksi keskeyttää kohteesta, jossa onnettomuuksien ehkäisemiseksi vaadittavat turvajärjestelyt ovat riippuvaisia sähköstä ja jossa sähkönjakelun tai sähköntoimituksen keskeyttäminen aiheuttaa onnettomuusvaaran, ennen kuin on kulunut neljä kuukautta laiminlyödyn maksun eräpäivästä. Momentin säännöksestä ei saa sopimuksin poiketa.

Ehdotuksen 1 momentin 3 kohdassa esitetään kaivostoiminnan vakuuden laajentamista kattamaan yhden vuoden louhintakorvauksen vuotuista suuruutta vastaava summa, joka 100 §:n 2 momentin mukaan on 50 euroa hehtaarilta. Ehdotuksella tavoitellaan maanomistajien aseman parantamista. Muutos takaisi kiinteän louhintakorvauksen maksamisen yhden vuoden ajalta kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille kaivostoiminnan harjoittajan mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa. Vakuutta ei tarvitsisi asettaa siltä osin, kun kaivosluvan haltija omistaa osin tai kokonaan kaivosalueeseen kuuluvat kiinteistöt, koska kaivosluvan haltija ei maksa maanomistajakorvausta itselleen ollessaan maanomistaja eikä sen vuoksi vakuus maanomistajakorvaukselle ole siltä osin tarpeen.

Siirtymäsäännöksellä säädettäisiin mihin mennessä olemassa olevat vakuudet tulee asettaa muutettujen säännösten mukaiseksi.

2 momentissa säädettäisiin vakuuden mitoitukseen vaikuttavista seikoista. Kaivostoiminnan laatua ja laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon kaivostoiminnan erityispiirteet, kaivoksen maantieteellinen sijainti, paikalliset ympäristöolosuhteet ja ympäristöön, ihmisten terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuvan mahdollisen vaaran luonne ja kesto. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi asetuksenantovaltuutus, jolla vakuuden määrän laskemisesta olisi mahdollista säätää tarkemmin.

Pykälän otsikkoa ehdotettaisiin täsmennettäväksi laajentunutta sisältöä vastaavaksi.

Kaivoslaki 109 § - Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai lupien voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

Kaivosviranomaisen on omasta aloitteestaan tarkistettava vakuuden suuruutta, jos toiminnan laatu ja laajuus tai toiminnasta aiheutuvat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön ovat luvan myöntämisen jälkeen muuttuneet siten, että vakuuden lajia tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa. Samalla kaivosviranomaisen on määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa.

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevilla asioilla.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

Lupaviranomainen määräisi 1 momentin nojalla vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa lupapäätöksessä tai luvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä. Niihin vaikuttaisivat toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset.

Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Koska ympäristönsuojelulain nojalla vaadittava vakuus kattaa kaivosalueen rikastushiekka- ja muiden jätealueiden jätehuoltokustannukset, ei kyseisten alueiden kunnostamiseen liittyviä kustannuksia olisi tarpeen ottaa huomioon kaivoslupaan liittyvää vakuutta asetettaessa.

Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.

Pykälän 3 momentin nojalla vakuus asetettaisiin kaivosviranomaiselle, jonka tehtävänä on valvoa korvauksen saajan etua sekä tarvittaessa huolehtia vakuuden rahaksi muuttamisesta ja varojen jakamisesta. Vakuus olisi 168 §:n nojalla asetettava, ennen kuin toiminta luvan nojalla aloitetaan.

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

Kaivoslain 109 §:ssä säädetään vakuuden asettamista koskevasta menettelystä. Voimassa oleva sääntely mahdollistaa luvan muuttamisen tiettyjen edellytysten täyttyessä. Kaivoslain 69 §:n mukaan kaivosviranomainen on omasta aloitteestaan taikka asianomaisen toimialallaan yleistä etua valvovan viranomaisen tai haittaa kärsivän asianomaisen hakemuksesta muutettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa, jos toiminnasta aiheutuu tässä laissa kielletty seuraus tai jos, toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset poikkeavat olennaisesti siitä, mitä lupaharkinnassa on arvioitu. Lisäksi 111 §:n nojalla kaivosviranomaisen on hyväksyessään luvan siirron arvioitava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava, sekä tehtävä asianomaisiin lupamääräyksiin tarvittavat muutokset. Samalla kaivosviranomaisen on määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa. Kaivoslain 109 §:n 2 momentin nojalla vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti. Kaivoslain 62 §:n tarkoittamassa tarkistamisessa on kyse kaivosluvan määräaikainen tarkistaminen, joka on toistaiseksi

voimassa olevan kaivosluvan osalta tehtävä vähintään kymmenen vuoden välein. Kaivosluvan vakuutta on tämän lisäksi tarvittaessa tarkistettava, mikäli kaivosluvan voimassaoloa jatketaan 63 §:n mukaisesti, mikäli kaivoslupa on myönnetty määräajaksi. Kaivoslain 62 §:n mukaan määräaikainen kaivoslupa voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Edellä lueteltuja tilanteita lukuun ottamatta kaivosviranomaisella ei ole mahdollisuutta arvioida onko voimassa olevassa luvassa määrättyä vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava. Sen varmistamiseksi, että vakuuden lajia ja suuruutta on mahdollista aina tarpeen vaatiessa tarkistaa, kaivoslain 109 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka edellyttäisi kaivosviranomaisen tarkistamaan omasta aloitteesta vakuuden suuruuden, jos toiminnan laatu ja laajuus tai toiminnan aiheuttamat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön ovat luvan myöntämisen jälkeen sillä tavalla muuttunut, että vakuuden lajia tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa. Toiminnan aiheuttamat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön voisivat olla sellaisia, joita ei ole ennalta arvioitu muodostuvan tai vaikutukset voivat olla muuttuneet, ja vaikutus voi olla vakuutta kasvattava tai vähentävä. Myös vaiheittaisen sulkemisen johdosta tehdyt toimenpiteet tulisi ottaa huomioon vakuuden määrän muutosta arvioitaessa.

Tieto toiminnan muuttumisesta voisi tulla kaivosviranomaiselle niin kaivosviranomaisen suorittaman valvonnan yhteydessä, toiminnanharjoittajalta, muilta viranomaisilta tai haitan kärsijöiltä. Ehdotettu muutos ei edellyttäisi muutosta esimerkiksi viranomaisen tiedonsaantioikeutta koskevaan 152 §:ään, jonka mukaan kaivosviranomaisella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, työsuojeluviranomaisella ja Säteilyturvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada malminetsintään, kaivostoimintaan ja kullanhuhdontaan liittyvää valvontaa varten välttämättömiä tietoja toisiltaan ja käyttää toistensa hankkimia näytteitä. Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.

TULIKIVI OYJ

Selvitys yleisen ja yksityisten etujen turvaamisesta kaivospiirissä Tulikivi, Juuka

KaivNro 2697/1a-i

13.2.2025

Sisällysluettelo

1	KAIVOSTOIMINNASTA AIHEUTUVIEN HAITALLIS VAIKUTUSTEN VÄLTÄMINEN TAI RAJOITTAMINEN SEKÄ IHMISTEN TERVEYDEN JA YLEISEN TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN.....	3
1.1	Toimintaperiaatteet ja yleistä kaivospiiristä	3
1.2	Haitallisten vaikutusten rajoittaminen Tulikivi-kaivospiirissä	4
1.2.1	Merkittävimmät tunnistetut riskit ja niihin varautuminen	4
1.2.2	Vesistökuormituksen vähentäminen	5
1.2.3	Muut ympäristövaikutukset.....	5
2	SELVITYS toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikuteta.....	6
3	Selvitys esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tutkimustuloksista.....	6
4	Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella.	8
5	Sen varmistaminen, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella	8
6	Kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvä vakuus kaivoslain 10 luvun mukaisesti sekä muut lopettamiseen liittyvät ja lopettamisen jälkeiset velvollisuudet.....	8
6.1	Vakuudet	8
6.2	Lopetus- ja jälkihoitotyöt	8
7	Lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettava määräaika.....	9
8	Muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa kiellettyä seurausta	9
a.	Puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana.....	9
9	Muista YLEISEN JA YKSITYISEN EDUN KANNALTA VÄLTÄMÄTTÖMISTÄ JA LUVAN EDELLYTYSTEN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVISTÄ SEIKOISTA.....	10

1 KAIVOSTOIMINNASTA AIHEUTUVIEN HAITALLIS VAIKUTUSTEN VÄLTÄMINEN TAI RAJOITTAMINEN SEKÄ IHMISTEN TERVEYDEN JA YLEISEN TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

1.1 Toimintaperiaatteet ja yleistä kaivospiiristä

Kaivospiiri sijaitsee pääosin Juuan kunnanvaltuuston 10.6.2003 hyväksymän Nunnanlahden osayleiskaavaan merkityllä maankamاران ainesten ottoalueella. Rakennukset sijaitsevat kaivospiirin käyttö- ja apualueella, joka on merkitty yleiskaavassa teollisuus- ja varastoalueeksi. Kaivospiiriä ympäröi maa- ja metsätaloustalouteen varattu alue. Kaivospiiriin Huutojoen varressa ulottuvalla 3.11.2004 hyväksytyllä Kivikylän asemakaavalla on muodostettu toimitilarakennusten korttelialue.

Tulikivi-kaivospiirin sisällä on Vällivaaran vanha louhos, joka toimii tällä hetkellä laskeutusaltaana. Kaivospiirin toinen louhos on Vällikannas. Tuotantoon hyväksytyt vuolukivilohkareet kuljetetaan suoraan tehtaalle tai varastopaikkoihin, muu kiviaines ja maamassat kuljetetaan kaivospiirin läjitysalueelle. Kolmantena mahdollisena louhosalueena on louhimaton Vällivaara II, jonka toteuttaminen vaatii valtatie nro 6 siirtämisen. Esiintymässä on hyödyntämiskelpoisia kivivaroja 1 000 000 m³. Tulikivi kaivospiirin louhokset ovat tällä hetkellä keskeytyneessä tilassa. Läjitysalue toimii tehtaalla ripekiven läjitysalueena. Louhinta on keskitetty tällä hetkellä Tulikivi Oyj:n Koskela-Vaalarampi kaivospiiriin.

Kaivoksella on Työ- ja elinkeinoministeriön antama kaivospiirin kaivoskirja (KaivNro 2697/1a-i) ja Itä-Suomen aluehallintoviraston 13.12.2018 myöntämä ympäristölupa, Dnro ISAVI/2559/2015.

Tulikivi Oyj:n keskeisiä tavoitteita ovat turvallinen ja terveellinen työympäristö, luonnonvarojen säästeliäs käyttö sekä louhinta- ja tuotantoprosessien hallinta. Louhokset toimivat ympäristöluvan lupaehtojen, kaivosluvan ja louhoksille laaditun toimintaperiaateasiakirjan mukaisesti. Myös räjähdysaineiden säilyttäminen ja käyttö on luvitettu. Kaivosturvallisuuden vastuhenkilö valvoo ja vastaa, että riskianalyysi on tehty ja siinä havaitut puutteet korjataan määrätyn aikataulun puitteissa. Riskianalyysi päivitetään merkittävien muutosten yhteydessä tai vähintään viiden vuoden välein. Toiminnan ympäristövaikutuksia tarkkaillaan ympäristöviranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Toimintojen sijoittuminen alueella.

1.2 Haitallisten vaikutusten rajoittaminen Tulikivi-kaivospiirissä

1.2.1 Merkittävimmät tunnistetut riskit ja niihin varautuminen

Kaivostoiminnan vaarojen sekä ympäristö- ja turvallisuusriskien syntymistä ja haittojen leviämistä voidaan ehkäistä ohjeistuksilla ja teknisillä ratkaisuilla. Louhintasuunnittelussa on otettu huomioon louhinnan ja räjäytysten turvallisuus. Luiskat pidetään riittävän loivina ja räjähdysainemäärät mitoitetaan siten, ettei räjäytyksistä aiheudu sortumavaaraa tai irtokivien sinkoutumista arvaamattomaan suuntaan. Tarvittaessa käytetään ampumattoja.

Läjitysalue on rakennettu ja pidetään vakaana siten, ettei alueella ole liukuma- tai sortumavaaraa (muun muassa sijoitus kantavalle maapohjalle, riittävän loivat luiskat ja rakentamiseen soveltuvat peittomateriaalit). Jätealueella ei ole patorakenteita tai fyysisesti epävakaita läjityksiä, jotka aiheuttaisivat suuronnettomuusvaaraa. Kaivosalue on merkitty varoituskyltein.

1.2.2 Vesistökuormituksen vähentäminen

Louhostoiminnassa ei käytetä vettä. Vuolukiven irrotus suoritetaan louhossahoilla kuivasahauksena. Sivukiven irrotus tapahtuu poraus- ja räjäytysmenetelmällä. Vettä käytetään vähäisiä määriä ainoastaan tiestön pölynsidontaan.

Tulikivi-kaivospiirin louhosten kuivanapitovedet laskeutetaan louhoksessa ja pumpataan Huutojokeen. Laskeutusaltaan tilavuus on 200 000 - 400 000 m³. Louhosvesien pumppausmäärät ovat vuodessa noin 40 000 – 80 000 m³. Pumppauksen kesto on 1 – 3 kk kesällä. Louhosvesien laatua, määrää ja niiden ympäristövaikutuksia tarkkaillaan ympäristötarkkailuohjelman mukaisesti. Louhosvesien määrä pyritään pitämään ojitustajärjestelyin mahdollisimman alhaisena.

Sivukivikasaan valuvat sadevedet suotautuvat pääasiassa länteen ja kaakkoon heikosti vettä läpäisevälle maalle. Tämän seurauksena kasan länsipuoliselle entiselle peltoalueelle on syntynyt kosteikko. Pieni osa sadevedestä suotautuu avolouhoksiin. Sivukivikasassa rautasulfidit voivat hapettua. Tämä käynnistää happamoitumisreaktion, missä myös nikkeli- ja arseenisulfidit voivat liueta. Prosessissa liukenee myös kalkkipitoisia mineraaleja (magnesiitti, dolomiitti), mikä neutraloi suotovedet (pH 6,5). Suurin osa nikkelistä ja arseenista pidättyy suotovesien purkausalueen sedimentteihin. Karbonaattimineraalien runsauden perusteella voidaan todeta, että mikään sivukivistä ei ole happoa tuottavaa. Kaikkien läjitettävien kivien happopotentiaali on <1 ja niiden hapontuottokyky on täten heikko. Tällöin haitallisten metallien liukeneminen kivistä ei lisäännä pitkänkään ajan kuluessa vaan kalkki- ja magnesiummineraalit pystyvät neutraloimaan sulfidihapettumisen happolisän, mikä hidastaa metallien liukenevuutta kivistä.

Läjitysalueella eri kivilajit ja erikokoiset lajitteet lohkareista vuolukivijauhoon sijoitetaan samaan kasaan. Vuolukivijauho on erittäin heikosti vettä läpäisevää materiaalia. Käytössä oleva läjitystapa vähentää valuveden ja hapen määrää sivukivikasassa, millä on kivien rapautumista ja sulfidien hapettumista estävä ja hidastava vaikutus. Koska kiilleliuskeen neutralointikyky on pienempi kuin muiden sivukivien, pyritään se läjittämään samaan kasaan neutralointikykyisiä karbonaattimineraaleja sisältävien muiden kivilajien kanssa.

Läjitysalueen ympäristövaikutusten voidaan pidemmän ajan kuluessa arvioida rajoittuvan läjitysalueen välittömään läheisyyteen.

Kaivospiiri ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sellaisen läheisyydessä.

1.2.3 Muut ympäristövaikutukset

Merkittävin toiminnasta ilmaan kohdistuva päästö on kiviäpöly, jota muodostuu sivukivien louhinnassa (räjäytykset), vuolukiven irrotuksessa (sahaus) ja louhosalueen liikenteestä. Pölyn muodostuminen ja leviäminen riippuu keskeisesti sääolosuhteista. Pölyn muodostumista ehkäistään tarvittaessa kastelemalla tai suoламalla alueen teitä säiliöautolla. Pölyvaikutukset rajoittuvat pääasiassa kaivospiirin alueelle.

Toiminnassa muodostuu kaasumaisia päästöjä työkoneista ja räjäytyksistä. Niiden ympäristövaikutukset eivät ole merkittäviä toiminnan kokoluokkaan nähden. Louhossahojen teräketjuöljynä käytetään biohajoavaa rypsi- tai mäntyöljyä.

Kaivostoiminnasta Tulikivi-kaivospiirissä ei aiheudu haitallisia vaikutuksia ympäristön Natura- tai luonnon-suojelualueisiin, koska alueet sijaitsevat toiminnan vaikutusalueen ulkopuolella.

Ympäristövaikutusten minimoinnin kannalta olennaisia seurattavia kohteita ovat louhintamäärien seuranta, pölynsidontatoimenpiteiden tarkoituksenmukainen käyttö (minimoidaan haitat, suolaus vain tarvittaessa), räjäytystöiden ja louhinnan turvallisuus, läjityksen suunnitelmallinen toteuttaminen sekä jätemäärien ja energiankulutuksen seuranta.

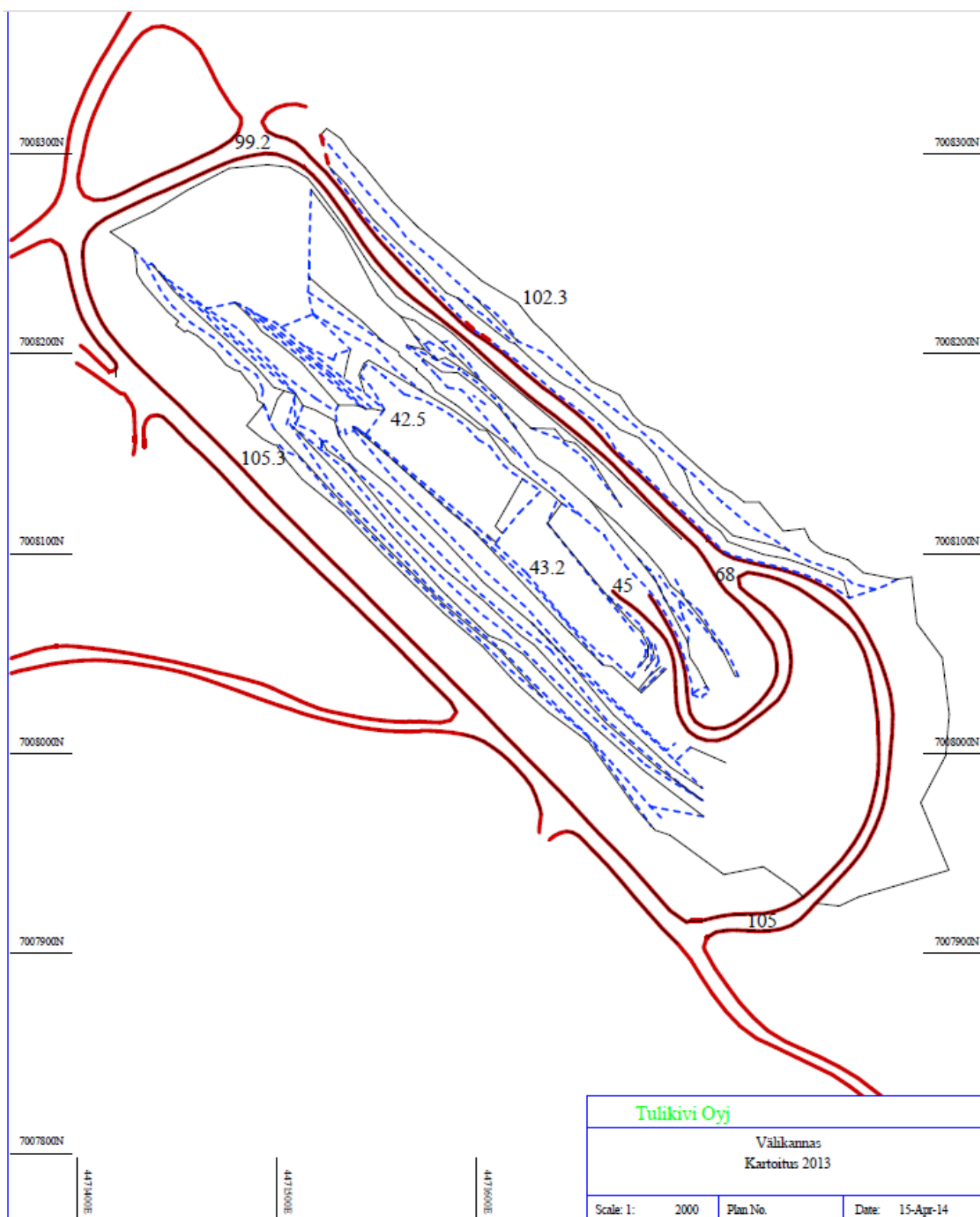
2 SELVITYS TOIMENPITEISTÄ, JOILLA VARMISTETAAN, ETTÄ KAIVOSTOIMINNASSA EI HARJOITETA ILMEISTÄ KAIVOSMINERAALIEN TUHLAUSTA TAI KKA KAIVOKSEN MAHDOLLISTA TULEVAA KÄYTTÖÄ JA LOUHIMISTYÖTÄ EI VAARANNETA TAI VAIKUTETA

Nunnanlahden vuolukivivyöhyke on noin 10 km pitkä ja siinä on satunnaisesti hyödyntämiskelpoisia osueita. Toiminnassa muodostuva sivukivi on suurimmaksi osaksi serpentiniittiä, kiilleliusketta, vulkaniittia ja diabaasia.

Kattavien tutkimustietojen ansiosta kaivossuunnittelulla on tarkat tiedot esiintymästä, joten kaivosmineraalit saadaan tuhlaamatta talteen. Tuotannon raaka-aineena olevassa vuolukivessä on talkkia keskimäärin 40 – 55 %, magnesiittia ja dolomiittia yhteensä 40 – 50 %, kloriittia 1 – 15 % ja magnetiittia 1 – 15 %.

3 SELVITYS ESIINTYMÄN HYÖDYNTÄMISEN LAAJUUDESTA JA TUTKIMUSTULOKSISTA

Keskeytyneenä olevan louhoksen (Välikannas) kokonaispinta-ala on nykyisin noin 4,5 hehtaaria ja keskimääräinen syvyys noin 65 metriä. Louhoksen pinta-ala ei enää kasva. Louhoksen suurin syvyys louhinnan loppuvaiheessa on noin 75 metriä. Louhos on tällä hetkellä keskeytyneessä tilassa, louhinnan keskittyessä Koskela-Vaaralampi kaivospiiriin.

4 PORONHOIDOLLE AIHEUTUVIEN HAITTOJEN VÄHENTÄMISEKSI ERITYISELLÄ PORONHOITOALUEELLA.

Tulikivi-kaivospiiri ei sijaitse poronhoitoalueella.

5 SEN VARMISTAMINEN, ETTEI LUVASSA TARKOITETULLA TOIMINNALLA VAARANNETA SAAMELAISTEN ASEMAA ALKUPERÄISKANSANA SAAMELAISTEN KOTISEUTUALUEELLA JA KOLTTIEN KOLTTALAIN MUKAISIA OIKEUKSIA KOLTTA-ALUEELLA

Tulikivi-kaivospiiri ei sijaitse poronhoitoalueella.

6 KAIVOSTOIMINNAN LOPETTAMISEEN LIITTYVÄ VAKUUS KAIVOSLAIN 10 LUVUN MUKAISESTI SEKÄ MUUT LOPETTAMISEEN LIITTYVÄT JA LOPETTAMISEN JÄLKEISET VELVOLLISUUDET

6.1 Vakuudet

Toiminnanharjoittaja ehdottaa vakuuden lajiksi pankkitakausta, joka pohjautuu kolmannen osapuolen tekemään arvioon. Arvio liitteenä.

6.2 Lopetus- ja jälkihoitotyöt

Läjitysalue tullaan saattamaan toiminnan päätyttyä kaivoslain mukaisesti yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon. Alueen jälkihoito tehdään ympäristönäkökohdat ja sen hetkiset muut mahdolliset alueen käyttötarpeet huomioiden.

Ennen maisemointia läjitysalue muotoillaan mahdollisten sortumien ja eroosion ehkäisemiseksi niin, että peitto-kerroksen rakentaminen on teknisesti mahdollista. Läjitysalueen pintarakenteena käytetään hieta-savi-moreeni-ainesta. Sahauksesta tuleva vuolukivijauho toimii tiivistyskerroksena koko läjitysalueen paksuudelta. Kasvitukseen käytetään paikallista männyn ja koivun tainta.

Sivukiven läjitysalueelle ei tarvita erillisiä kuivatus- tai tiivistysrakenteita, koska alueelle läjitetyt kaivannaisjätteet ovat luonteeltaan pysyviä ja niukkaliukoisia, eikä niistä muodostu haitallisia valuma- tai suotovesiä. Lisäksi jätetäyttö on itsessään tiivis ja vähän vettä läpäisevä. Yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamisen vuoksi tarvittavista jälkihoitotoimista ja ympäristötarkkailusta tullaan esittämään viranomaisille vähintään 12 kuukautta ennen toiminnan lopettamista.

7 LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISEEN LIITTYVIEN SELVITYSTEN TOIMITTAMISEEN ASETETTAVA MÄÄRÄAIKA

Tulikivi Oyj esittää, että kaivosviranomainen asettaisi vähintään kahdeksan kuukauden pituisen määräajan mahdollisille lupamääräyksiin liittyville selvityksille.

8 MUISTA KAIVOSLUVAN NOJALLA TAPAHTUVAA TOIMINTAA KOSKEVISTA SEIKOISTA SEN VARMISTAMISEKSI, ETTEI TOIMINNASTA AIHEUDU KAIVOSLAISSA KIELLETTYÄ SEURAUSTA

Tulikivi-kaivospiirissä on ollut kaivostoimintaa vuodesta 1983 lähtien. Kaivostoiminnan mahdollistavat mm. monitaitoinen henkilöstö, louhintaj- ja maansiirtourakoitsijat, kuljetusyritykset sekä muuta kaivostoimintaa tukevat palvelut.

Toiminnasta ei aiheudu toiminnalle myönnettyjen lupapäätösten mukaisesti toimittaessa vaaraa yleiselle turvallisuudelle, terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

a. Puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana

Kaivostoiminnan aikana vain tarpeellinen puusto ja kasvillisuus poistetaan. Puustoa pyritään mahdollisuuksien mukaan jättämään melun -ja pölyn torjujaksi. Uudistamista ei tehdä kaivostoiminnan aikana

b. Kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset

Tulikivi kaivospiirin alueella ei ole tunnistettu luonnon erityisiä monimuotoisuusalueita.

c. Toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista

Kaivosyhtiö noudattaa voimassa olevaa ympäristölupaa. Toimintaa valvotaan ulkoisen toimijoiden toimesta. Mittakaivoilla varustetut laskeutus pidetään toimintakuntoisina. Louhintakalusto huolletaan säännöllisesti. Polttoainesäiliöt ovat säädösten mukaiset.

d. Toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä

Kaivoksen toimintojen suunnittelulla ja sijoittelulla saadaan minimoitua vaikutukset lähiasutukseen ja lähiympäristöön. Kaivostoiminnalla suuri merkitys alueen työllisyyteen.

e. Kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta

Sivukivialueita maisemoidaan jo toiminnan aikana ja pidetään huolta, että ympäristöluvan mukainen lopullinen muotoilu on mahdollista. Kaivoksen tarvittavia aitauksia suoritetaan jo toiminnan aikana.

9 MUISTA YLEISEN JA YKSITYISEN EDUN KANNALTA VÄLTTÄMÄTTÖMISTÄ JA LUVAN EDELLYTYSTEN TOTEUTTAMISEENLIITTYVISTÄ SEIKOISTA

Edellä esille tuotujen asioiden lisäksi ei ole tiedossa seikkoja, jotka heikentäisivät yleistä tai yksityistä etua. Tulikivi Oyj:llä on käytössään ammattitaitoinen henkilöstö suorittamaan kaivostoimintaa

LIITTEET:

1. Maanomistaja luettelo
2. Arvio kaivoslain vakuudella asetettavista toimenpiteistä

Arvio kaivoslain vakuudella asetettavista toimenpiteistä

Muutosluettelo

Versio	Päiväys	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1.0	25.11.2024	Dokumentti luotu	25.11.2024	Jukka Taskinen
1.1	18.12.2024	Erittely kaivospiireittäin	18.12.2024	Jukka Taskinen
1.2	6.2.2025	Tarkennettu kustannuserittelyä	6.2.2025	Jukka Taskinen
1.3	9.4.2025	Lisätty kiviäitaa 600m Kivikankaan laskelmaan	9.4.2025	Antti Viinikainen
1.4	17.4.2025	Kustannuseritelmän päivitys	17.4.2025	Jukka Taskinen

Sweco Finland Oy	Y-tunnus: 2661738-3
Projekti	Kolmannen osapuolen lausunto
Työnumero	25016416
Asiakas	Tulikivi Oyj
Tekijä	Antti Viinikainen
Tarkastaja	Jukka Taskinen
Hyväksyjä	Jukka Taskinen
Päiväys	17.4.2025
Versio	1.4

1	Yleistä.....	4
1.1	Vakuusmäärän arvioinnin tiedot.....	4
2.	Arvio vakuuden lajista ja suuruudesta.....	6
3.	Yhteenveto	10
	Liite 1. Kustannuserittely	11

1 Yleistä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES on pyytänyt 23.5.2024 Tulikivi Oyj:ltä (myöhemmin toiminnanharjoittaja) kaivoslain 52§ pykälään pohjautuen selvitystä kaivoslain 52.3§:n mukaisista kohdista. Selvityspyynnön kohdassa 6 pyydetään esittämään kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvä vakuus kaivoslain 10 luvun mukaisesti sekä muut lopettamiseen liittyvät ja lopettamisen jälkeiset velvollisuudet. TUKESin ohjeistuksen mukaisesti vakuudella asetettavat toimet arvioi tai tekee muu kuin toiminnanharjoittaja tai viranomainen. Tällä raportilla arvioidaan ja todennetaan toiminnanharjoittajan selvitykseen laatima arvio vakuudella asetettavien toimenpiteiden riittävydestä ja vakuuden suuruudesta.

Sweco Finland Oy on tämän arvion pohjaksi saanut toiminnanharjoittajalta lähtötiedoksi vuoden 2023 louhintakorvauksien suuruuden, sekä toteutuneiden aitojen ja sähkölinjojen purkuun liittyvät hinnat. Tämän lisäksi toiminnanharjoittaja on vastannut Swecon esittämiin lisäkysymyksiin tarkentavasti. Swecon tekemän arvion pohjaksi on tehty katselmus toiminnanharjoittajan alueilla 17.9.2024 Suomussalmella ja 23.9.2024 Juuassa. Swecon tekemä arvio perustuu tehtyihin katselmuksiin, toiminnanharjoittajan haastatteluihin, dokumenttitarkasteluihin ja tiedossa oleviin hintatietoihin.

1.1 Vakuusmäärän arvioinnin tiedot

Vakuusmäärän arvioimiseksi on tarkasteltu seuraavat tiedot:

- Avolouhoksien aitaustarve (+ varoituskyltit) sekä tiedot siitä, kuinka paljon aita on jo tehty (metreinä) ja kuinka paljon sitä on tehtävä lisää avolouhoksien lopettamistilanteessa.
- Tarpeelliset avolouhosten luiskaamiset ja muotoilut.
- Porttien tai puomien asentamistarve alueelle pääsyn estämiseksi ja/tai suljetaanko tieyhteyksiä esim. lohkareilla?
- Alueen tiestön purkamistarve, jos tiestöä ei tarvita myöhemmin alueen jatkokäytössä tai jälkihoidossa/tarkkailussa.
- Onko muiden kuin kaivosyhtiön omistamilla mailla rakennuksia tai rakennelmia, joiden purkamiskustannukset ja rakennuspohjien siistiminen on huomioitava?
- Tuleeko alueelta purettavaksi sähkölinjoja ja muuntamoja?
- Alueen vesienkäsittely: vesienkäsittelylaitteiden tasaamistyöt (kaivinkonetyöt) ja siistiminen sekä vesienkäsittelyyn liittyvien putkilinjojen ja pumppaamojen poisto.
- Räjähdevarastojen poistotarve.

- Kaivosalueen yleinen siistiminen ja saattaminen yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon.
- Kaivoslain 150 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet vähintään 30 vuoden ajalta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi.
- Poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteitä varten yhden vuoden ajalle mm. energiansaannin turvaamiseksi.
- 100§:n 2 momentin mukaista yhden vuoden louhintakorvauksen vuotuista suuruutta vastaavalle summalle, ellei kaivosluvan haltija osin tai kokonaan omista kaivosalueeseen kuuluvia kiinteistöjä.

2. Arvio vakuuden lajista ja suuruudesta

Avolouhoksen aitaustarve (+ varoituskyltit) sekä tiedot siitä, kuinka paljon aita on jo tehty (metreinä) ja kuinka paljon sitä on tehtävä lisää avolouhoksen lopettamistilanteessa.

Tukesin huomautus:

Selvityksen tästä kohdasta on selvytyden vuoksi poistettu Tulikivi Oyj:n **Suomussalmella** sijaitsevaa kaivospiiriä koskevia tekstejä

Sweco arvioi, että aitaamisen tarve Juuassa sijaitsevien kaivospiirien alueilla on noin 1200 m, josta riista-aitaa on 800 ja kiviaitaa 400 metriä. Lopullinen kokonaismäärä aidalle on n. 4200 m. Lisäksi toiminnanharjoittaja rakentaa aita- ja turvauksen aikana, kun havaitaan tarvetta. Aita tulee ainoastaan louhitun alueen reunalta, ja osa siitä tullaan rakentamaan jo toiminnan aikana. Aitaan tarvitaan yksi liikennekäyttöön sopiva portti jokaiseen louhokseen. Lohkareaidalla turvataan louhinnan aikana tapahtuva liikennöinti. Osa lohkaraidasta jää paikalleen lopulliseksi suoja-aidaksi verkkoaidan lisäksi. Toiminnan päättymisen jälkeen aidattavan osuuden kustannusarvio on esitetty raportin liitteenä olevassa erittelyssä.

Swecon arvio perustuu toiminnanharjoittajan antamiin lähtötietoihin, Suomussalmella ja Juuassa tehtyihin katselmuksiin sekä olemassa oleviin kustannustietoihin. Katselmuksen yhteydessä tehtiin visuaalinen tarkastelu, jossa todettiin, että maapohja ja rakennuspaikat soveltuvat kivi- ja verkkoaidan rakentamiselle.

Tarpeelliset avolouhosten luiskaamiset ja muotoilut.

Sweco arvioi, että louhintaa on suoritettu annettujen säännösten mukaan. Louhinta suoritetaan niin että louhoksen reuna muotoillaan lopulliseen muotoon. Erillisille luiskaamisille tai louhoksen muotoilulle ei ole tarvetta. Louhitun alueen tila täyttyy ajan myötä lopettamisen jälkeen vedellä.

Katselmoinnin yhteydessä toiminnanharjoittaja osoitti, että kaivosalueella, oli tehty jo luiskausta ja pinnanmuotoilua lopullista tilannetta silmällä pitäen. Näin ollen tarvetta erilliselle varaukselle tätä tarkoitusta varten ei nähdä tarpeelliseksi.

Porttien tai puomien asentamistarve alueelle pääsyn estämiseksi ja/tai suljetaanko tieyhteyksiä esim. lohkareilla?

Sweco arvioi, että avolouhosalueille tarvitaan yksi ajoneuvon kulkuportti, jonka kustannus on huomioitu aikaisemmassa kohdassa. Kaivospiirin alueelle johtavalla pääkulkuväylällä on portti ja aita. Kaivostoiminta-alueella tarpeettomat tiet suljetaan lohkareilla.

Alueen tiestön purkamistarve, jos tiestöä ei tarvita myöhemmin alueen jatkokäytössä tai jälkihoidossa/tarkkailussa.

Kaivoksen tiestöt säilyvät tarkastuskierrosten tarvetta varten pääsääntöisesti kokonaan. Tiestöjen purkamiselle ei arvioida olevan tarvetta.

Onko muiden kuin kaivosyhtiön omistamilla mailla rakennuksia tai rakennelmia, joiden purkamiskustannukset ja rakennuspohjien siistiminen on huomioitava?

Tukesin huomautus:

*Selvityksen tästä kohdasta on selvytyden vuoksi poistettu Tulikivi Oyj:n **Suomussalmella** sijaitsevaa kaivospiiriä koskevia tekstejä*

Toiminnanharjoittajalla on Juuassa toimistoparakki ja kevytrakenteinen pressuhalli, jotka täytyy purkaa. Purkukustannukset on esitetty liitteenä olevassa kustannuserittelyssä.

Tuleeko alueelta purettavaksi sähkölinjoja ja muuntamoja?

Kaivoksen valaistus- ja sähkölinjat poistetaan toiminnan päätyttyä. Swecon arvio linjojen poistotyön määrästä, muilla kuin kaivosyhtiön omistamilla mailla, on Suomussalmella 500 metriä ja Juuassa 500 metriä. Hinta-arvio on esitetty liitteen kustannuserittelyssä ja se perustuu aikaisempaan hintakyselyyn urakoitsijalta sähkölinjan purkamisesta. Hinnoittelu on linjassa Swecon tiedossa olevien urakoiden hinnoittelujen kanssa.

Alueen vesienkäsittely: vesienkäsittelylaitteiden tasaamistyöt (kaivinkonetyöt) ja siistiminen sekä vesienkäsittelyyn liittyvien putkilinjojen ja pumppaamojen poisto.

Vesien käsittelyyn liittyvät asiat on huomioitu ympäristöluvassa. Swecon arvion mukaan Suomussalmen alueella oleva pumppaamo on poistettava. Pumppaamo on pienikokoinen ja poistoon arvioitu varauksen tarve on noin 1000 €.

Räjähdevarastojen poistotarve.

Katselmuksen yhteydessä havaittiin, että räjähdevarastot ovat kevytrakenteisia häkkirakennelmia. Kyseiset räjähdevarastot tulee poistaa. Swecon arvio on, että alueilla olevat räjähdevarastot ja sen ympärillä olevan suojaverkkojen poisto ja jätteet käsitellään normaalina jätekuormana jätteiden käsittelyä koskevan ohjeen mukaisesti. Kustannusarvio on noin 1500 € / paikkakunta. Poistettavia varastoja on Suomussalmella 2 ja Juuassa 3.

Kaivosalueen yleinen siistiminen ja saattaminen yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon.

Swecon tekemien katselmuksien yhteydessä havaittiin, että yleinen siisteys ja rakenteet on huomioitu osana louhintatoimintaa. Maisemointi kauttaaltaan on huomioitu jo ympäristöluvan vakuudessa. Alue ja ympäristö muovautuu luonnonvesien ja luonnon oman vaikutuksen kautta maisemaan sopivaksi.

Kaivoslain 150 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet vähintään 30 vuoden ajalta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi.

Swecon arvion mukaan kaivosalueella ei ole merkittäviä tarkkailutehtäviä (mm. ei patoja, ei liukoisia materiaaleja). Alueet ovat suhteellisen pieniä ja tarkistettavien kohteiden määrä vähäinen. Alueella olevien aitausten ja rakenteiden kunto tarkastetaan säännöllisin väliajoin. Tarkkailuväli on kaksi vuotta. Kustannusarvio on eritelty liitteessä. Vaadittu vesistö tarkkailu on jo huomioitu ympäristöluvassa.

Poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteitä varten yhden vuoden ajalle.

Sweco arvioi, ettei kaivostoiminnassa ei ole sellaisia ympäristölle vaarallisia tai haitallisia prosesseja, jotka vaatisivat välittömiä toimia toiminnan äkillisen keskeytymisen vuoksi. Kaikki tarvittavat turvallistamistoimet on jo huomioitu aikaisemmissa kohdissa. Energiansaannin turvaamisen kustannus on esitetty liitteessä kaivospiireittäin.

100 §:n 2 momentin mukaista yhden vuoden louhintakorvauksen vuotuista suuruutta vastaavalle summalle, ellei kaivosluvan haltija osin tai kokonaan omista kaivosalueeseen kuuluvia kiinteistöjä.

Tulikivi Oy:n vuotuiset louhintakorvaukset ovat kaivospiireittäin esitetty kustannuserittelyssä.

Tukesin huomautus:

Selvityksen tästä kohdasta on selvyyden vuoksi poistettu tekstejä

3. Yhteenveto

Sweco katsoo, että tässä raportissa esitetyt toimenpiteet ja vakuus kaivostoiminnan lopettamiseen ovat riittävät. Tulikivi Oy:n kaivostoiminnan luonne on vähäriskistä verrattuna esim. metallimalmikaivoksiin. Nykyisiltä sivukivialueilta ei liukene metallipitoisia tai happamia vesiä, joita tarvitsisi puhdistaa tai neutralisoida. Lisäksi alueilla ei ole ollut tarvetta rakentaa suuria altaita, joiden jälkihoitoon ja maisemointiin olisi varauduttava. Kaivosalueen koko on kompakti, se on luontaisesti selkeästi rajattu ja toiminta etenee suunnitelmallisesti ja turvallisesti.

Tätä arviota tehdessä toiminnanharjoittajan toimenpiteiden riittävyttä ja vakuuden suuruutta on katselmoinnin ja todentamisen lisäksi verrattu Ramboll Finland Oy:n vuonna 2020 laatimaan raporttiin kaivoslain mukaisten vakuuksien kattamista lopetus- ja jälkitoimista. Raportti on tehty työ- ja elinkeinoministeriön tilauksesta. Raportissa esitetyt esimerkit ja lopettaneen kaivostoiminnan laajuus ovat hyvin linjassa toiminnanharjoittajan tekemään arvioon nähden.

Tulikivi kaivospiiri

Kohde	Yksikkö-hinta/muu laskentaperusta	Toimenpide	Määrä	Summa €
Purettavat rakennukset	€/kpl	Alueella ei ole poistettavia rakennuksia	0 kpl	0 €
Kivi-aita	5 €/metri	Alueella on jo valmista kiviaitaa 700 metriä)	0 metriä	0 €
Riista-aita	26,50 €/metri	Lisäaitaaminen 500 metriä. (Alueella on jo riista-aitaa 300 metriä).	500 metriä	13 250 €
Rakennettavat portit	€/kpl	Alueella johtavilla teillä on jo portit	0 kpl	0 €
Purettavat tiestöt	€/metriä	Alueen tiestöt jätetään palvelemaan jälkiseurannan aikaista toimintaa	0 kpl	0 €
Räjähdevarastojen poisto	€/kpl	Alueella ei sijaitse räjähdeainevarastoja	0 kpl	0 €
Toimenpiteet 30 vuoden ajalle	500 €/2 vuotta	Aidan, porttien ja varoituskylttien kunnossapito säännöllisin väliajoin	30 vuotta	7500 €
Purettavat pumppaamot	€/kpl	Alueella ei ole pumppaamoja	0 kpl	0 €
Purettavat vesilinjat	€/metri	Alueella ei ole purettavia vesilinjoja	0 metriä	0 €
Louhintakorvaus 1 vuosi	50 €/ha (alv.0%)	Maanomistajien edun turvaaminen	15.5072 ha	775,36 €
Purettavat sähkölinjat	€/metri	Alueella ei ole purettavia sähkölinjoja	0 metriä	0 €
Purettavat muuntamot	€/kpl	Purettavia muuntamoja 1 kpl	1 kpl	500 €
Kairanäytteiden ja kaivos aineiston lähetys	1000 €/kpl	Edustavien kairanäytteiden toimittaminen GTK:lle kairanäytevarastoon	1 kpl	1 000 €
Poikkeavien tilanteiden varalle ensimmäiselle vuodelle	1000 €/a	Turvataan turvallisuus, energiansaanti	1 vuosi	1 000 €
YHTEENSÄ (alv 0%)				24 025,36 €
YHTEENSÄ (alv 25,5%)				29 178,75 €

Together with our clients
and the collective
knowledge of our 22,000
architects, engineers and
other specialists, we co-
create solutions that
address urbanisation,
capture the power of
digitalisation, and make our
societies more sustainable.

Sweco – Transforming
society together